

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. LXIII.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

cunq; censentur.

8 *De quibusdam Pont. ignoto genere.*

9 *Terræ filij, & à se orti homines.*

C A P. L X I I I.

Oterat fortassè aliquibus
videri non necessarium, vl-
lum nos hoc argumento se-
paratim caput conscribere,
cùm suprà latè id tractatum
sit, a an vnusquisque in du

a cap. 20.

bio legitimus vel illegitimus sit censen-
dus. Quia tamen animaduerti, nescio
quid præcipuum huius ipsius quæstio-
nis esse, quod præcedentibus non ita ap-
ptum erat, volui proptereà pauca hæc su-
perioribus adiungere, ne posset hæc pars
à commentarijs nostris desiderari. Hoc
igitur tantùm à nobis in præsentia agendũ
erit, sint ne hi, qui publicè exponuntur,
legitimi, an nothi potiùs iudicãdi. Nam-
que si Nothi videãtur, tunc nihil ampliùs
opus est de his differere, quippe quibus o-
mnia cum alijs spurijs sint cõmunia. Sin
verò legitimi dicantur, & tunc nihil ad
rem nostram, eorum pertinet disputatio.
Scio autem nos alias statuisse, honestos in
dubio vniuscuiusq; natales esse existiman-
dos, quæ exresequitur, expositos quoq;
quorum

quorum ignota est origo, inter legitimè
 natos esse referendos. Contra tamen que-
 dam pugnat cōiectura, quàm de veris iu-
 stisq; parentibus naturali ratione solemus
 facere. Etenim quis credat vnquam, tan-
 tam immanitatem in legitimum patrem
 cadere potuisse, vt proprium filium, su-
 ipsius viscera, tam impiè abiecerit? ea præ-
 fertim in ætate, quæ alieno indiget præfi-
 dio, nec proprijs se ipsam viribus apta
 est sustinere? Cùm enim necare filium is
 dicatur, qui eum exponit, *a* audebimus
 ne tantum scelus vnquam de patre conij-
 cere, vt is filio suo crudeles manus intule-
 rit? Non ita hæc ab illegitimo patre ab-
 horrent, quem plerunque aut delicti con-
 scientia, aut infamiae metus potest adige-
 re, vt natum ex se minùs honestè filium
 turpiter etiam deserat, cùm se coram ho-
 nestis viris, illius patrem monstrari, non
 possit non erubescere. Proptereaq; mul-
 tis in locis videmus, Hospitalia his ipsis
 expositis erecta, vulgò spuriorum hospi-
 talia, sicut hîc Bononiæ nuncupari, quasi
 & nomen ipsum demonstraret, spurios tan-
 tùm, non verò legitimè natos, ad hæc lo-
 ca solere deferri. His accedit, quòd spurij
 à legibus ij vocari solent, qui certum pa-
 trem non possunt ostendere, *b* sed cùm eo
 in numero sint omninò hi expositi, vt etiã
 Baldus

a l. necare,
 de lib. agnos.

b l. vulgo,
 de sa. hom.

Baldus animaduertit, *a* nimirum sequitur hos nothos non legitimos esse dicendos. Ego tamen à contraria sententia non discedo, quam cum alijs pluribus rationibus sum tutatus, idèd hoc à me loco breuiter referri, nihil mirum erit. Dico autè Doctorum opinione receptum esse, expofitos hos, ad sacros ordines, dignitates ecclesiasticas, atque alia publica munera rectè posse promoueri, tamen si eorum origo nemini constet, *b* quæ res necessario ostendit, illos legitimos, non spurios iure censerì. *c* Certum id etiam est, eosdem nulla labe aut macula aspersos dici posse, *d* quomodo igitur eos quis spurios appellet, cum hoc spurij nomen notæ cuidam affine esse vulgò existimetur? *e* Nec quicquam coniectura illa suprà de legitimis patribus relata, his obstat, siquidem veterum exèplis patet, multos exponi filios, qui tamen ex matrimonio nati sunt, vt *4* de Semirami, Moyse, Paride, Cyro, Oedipo, & alijs pluribus historiæ testantur, quos parentes metu alicuius periculi, quod eis portendebatur, aut alijs de causis, temerè exponebant, nosq; etiam vsu ipso quotidie experimur, multos quandoque rei familiaris inopia, cum se victui necessaria liberis videant non posse supeditare, solere illos exponere, ea po-

c

tius

b Io. Anch. c. 1. de inf. exp. Barba. Fel. c. cum deputati, de iudic. num. 12.
c arg. c. si. de fil. presb. c. in notuit, de elect.
d l. fin. C. de infex. l. nemi ni. C. de epis. aud.
e Azo in sum. C. de infam. Alex. l. 3. de lib. & post.

tius spe, vt ab alijs commodius educetur,
quàm quòd paterna erga illos exuti sint
pietate, quod ego à nonnullis probæ con-
ditionis parentibus, qui in similes incide-
rant calamitates, re vera sæpè intellexi.
Nec quamuis vulgò hæc spuriorum hospi-
talia vocentur, ideò tamen nothi illi cen-
fendi sunt, nam, vt dicebat Baldus, lo-
quens de Bononiensibus, in valdè simili
casu, *a* popularis sermo noster ius non fa-
cit, & res ipsa contrarium docet, vt modò
diximus. Quin & Canones hoc idem
suadent, cùm ijs caueatur, parentes qui fi-
lium exponūt, ius patriæ potestatis amit-
tere, neceos vt filios ampliùs posse vindi-
care. *b* De quibus enim alijs patribus hoc
potest intelligi, præterquàm de legitimis,
cùm hi tantùm filios habeant in pote-
state? *c* Constat hinc igitur satis li-
quidò, etiam iustos liberos exponi sole-
re. Nec illud nocet, quòd certum patrem
non videantur illum habere, nam eo ipso
quòd natales eorum sint ignoti, fit in-
terpretatio statim in meliorem partem,
præsumenturque illorum origo honesta,
non turpis, *d* quod in vulgò conceptis
secus est. Nec verum est etiam, quos-
cunque qui parentem nequeunt osten-
dere, illegitimos esse, vt Gregorius Pon-
tif, testatur. *e* Vel quicquid contrà as-
feras,

a in l. nutri-
torib. C. com.
de success.

b c. r. de in-
fan. ex.

c §. si aduer-
sus. Inst. de
mupt.

d ca. cùm de-
putati, de iu-
di. c. r. de scru.

e d. ca. r. de
inf. exp.

feras, dicam in his ius non deficere, sed probationem, ipsos videlicet verè legitimos esse, talesque iure haberi, quamvis proprios ipsi natales non ita iustè possint probare. *a* Multa præter hæc prætereo, quæ commodius ex qua-

a arg. l. duo. sunt, de test. tut.

stione suprà à nobis disputata, *b* elici poterant, sufficietque hæc tantum in præsentī obiter adiecisse, ex quibus statuimus, quod ad expositos pertinet, & cæteros, quorum omninò incerta est origo, eos in dubio legitimo potius quàm illicito genere censendos, ob idq; ad a-

b cap. 20.

7 tus legitimos rectè admittendos, *c* hæreditatum successiōnūque capaces existimandos, *d* cæteraque munera seu civilia, seu ecclesiastica illis hoc solo præ-

c d. c. cum deputati.

xtu nullatenus esse interdicenda. *e* Cæterum legi quidem graves nonnullos aucthores, & maximè historicos, hos ipsos, qui obscuro prognati sunt genere, spurios

d Fabe. Ang. §. fin. Inst. de hæ. inst.

e Ioan. An. d. c. i. de inf. ex. & Doct. ca. cum deputati.

8 in libris suis appellantes, quo nomine certos etiam Pontifices vti illegitimos notatos scio, eò quòd vnde originem dicerent, vulgò incertum esset, vt de Leone V. Pontif. & Dionysio I. traditum est, quos alij ignotis tantum parentibus ortos scripsere, alij cum de eorum natalibus nihil certi reperirent, propterea spurios esse prodiderunt, quod etiam de De-

mosthene quidam scriptum reliquerunt. Sed alij, vt lubet, sentiant, Mihi sanè hæc sola ratio nunquā persuadebit, ex pudenda aliquem origine profectum esse, cū in dubio honestior pars sit coniicienda. Memoranturq; Pontifices multi, ignotis parentibus & patria, vt Christophorus I. Bonifacius VII. Ioannes X I X. & quos modò retulimus, Dionysius I. & Leo V. quos omnes spurios extitisse, hæc sola de causā nunquam affirmarim. Solent hi etiam à quibusdam terræ filij appellari, seu quòd terra sit communis omnium parens, seu quòd iuxta quorundam historias, è terra primis temporibus mortales nati dicantur. Vocantur & ijdem homines à sese orti, aut noui homines, quibus loquendi modis vtitur Cicero pro ijs, qui obsecuri admodum ignobilésque sunt, ac sine vllis maiorum imaginibus. Cætera, quæ de expositis dici poterant, qui nam in bonis eorum succedant, cuius fori dicantur, æqualis ne sint omnes conditionis, & alia eius generis, ego hîc iure prætermitto, quoniam cū in numero legitimorum eos esse diffiniamus, extra rem esset, ac materiam nobis propositam ea hîc inferere, quæ suis locis vberimè tradita, aptius etiam intelligi possunt. ^a

^a Hostien. in
summ. de inf.
exp. & Doct.
in c. i. Specu.
tit. eod. Castr.
l. nutritorib.
C. com. de
succes. Salic.
l. fin. C. eo.

QVI ALIVM SPVRIVM
appellat, an iniuriarum actio-
ne teneatur.

- 1 *Iniuriarum actio quando detur.*
- 2 *Spurius non dicitur, quem Princeps re-
stituit.*
- 3 *Non facit iniuriam, qui nihil falso obij-
cit, & num. 9.*
- 4 *Crimina naturæ vitio ingenita, nō sunt
exprobranda.*
- 5 *Accusare aliquem, plerunque lauda-
bile.*
- 6 *Reipub. interest quadam delicta palam
esse.*
- 7 *Spurios cognosci an Reipub. expediat.*
- 8 *Difficile esse iudicare, an iniuria sit
facta.*
- 9 *Qui alium vocat spurium, cur iniuria-
rum teneatur.*
- 10 *Non sufficit quid bonum esse, sed bene
factum.*
- 11 *Quibus casibus spurij appellatio non sit
contumeliosa.*
- 12 *Lata culpa non sufficit ad iniuriarum
actionem.*
- 13 *Accidentia facti in iniuria, spectanda.*
- 14 *Apud Gallos, Græcos, an spurij nomen
ignominiosum.*